Nº. 221. 1853.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 20. 's jaars; die van de Courant alleen f 18, en van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentiën is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 18 EN MAANDAG 19 SEPTEMBER.

NEDERLANDEN.

PROGRAMMA *voor de opening van de Vergadering der Staten-Generaal, te 's Gravenhage, op Maandag den 19den September* **1853.**

Art. 1. Des middags ten twaalf ure zullen de leden der Staten-Generaal zich begeven naar de zaal, bestemd voor de zittingen van de Tweede Kamer, en zich in eene Algemeene Vergadering vereenigen, onder voorzitting van den door Zijne Majesteit benoemden President van de Eerste Kamer.

Art. 2. De Ministers, Hoofden van Ministeriele Departementen, de Kanselier der Orden en de Leden van den Raad van State zullen zich, des namiddags ten één ure, mede in die zaal vervoegen.

Art. 3. Zijne Majesteit DE KONING, de Vergadering der Staten-Generaal zullende openen, zal ten één ure met den volgenden trein van het Paleis afrijden:

a. Een kommando Cavalerie, tot opening van den trein;
b. Een Hoffourrier met twee rijknechts, te paard;
c. De Kamerheer-Ceremoniemeester, gezeten in eene koets met twee paarden bespannen, gaande één lakkei naast elk portier;
d. Acht Kamerheeren van Zijne Majesteit, gezeten in twee koetsen, ieder met vier paarden bespannen, gaande twee lakkeijen naast elk portier;
De Kamerheeren plaatsen zich volgens hunnen rang van benoeming.
e. De Groot-Officieren van 's Konings Huis, gezeten in twee koetsen, ieder met zes paarden bespannen, gaande twee lakkeijen naast ieder portier;
f. Een kommando Cavalerie;
g. De Opper-Ceremoniemeester, gezeten in eene koets met vier paarden bespannen, gaande twee lakkeijen naast elk portier;
h. Zijne Majesteit DE KONING, en Hunne Koninklijke Hoogheden de Prinsen tegenover Hoogstdenzelve, gezeten in eene koets met acht paarden bespannen, gaande één rijknecht naast elk paard, en vier lakkeijen naast elk portier;
De Luitenant-Generaal Chef van het Militaire Huis des Konings rijdt *regts*, en de Generaal-Majoor waarnemend Gouverneur der Koninklijke Residentie *links* van de koets; *achter* dezelve volgen de Officieren van het Militair Huis, almede te paard, rijdende twee aan twee, de oudste in rang vooruit;
i. Een kommando Cavalerie, tot sluiting van den trein.

Art. 4. De trein zal rijden:
door het *Noordeinde*,
over de *Plaats*,
over het *Buitenhof*,
naar het *Binnenhof*.

Art. 5. De trein gekomen zijnde aan de Vergaderplaats der Staten-Generaal, zal ZIJNE MAJESTEIT aan de deur van het gebouw ontvangen worden door eene Commissie uit de Vergadering, die, voorafgegaan door den Kamerheer-Ceremoniemeester, de Kamerheeren, de Groot-Officieren van 's Konings Huis en den Opper-Ceremoniemeester, Hoogstdenzelve zal geleiden naar de zaal der Staten-Generaal. Het Militaire huis volgt onmiddellijk.

Art. 6. De Groot-Officieren van 's Konings Huis en de waarnemende Gouverneur der Koninklijke Residentie plaatsen zich achter Zijner Majesteits zitplaats, de Kamerheeren en het Militaire Huis *regts* en *links* van den Troon.

Art. 7. De zitting geëindigd zijnde, gaat Zijne Majesteit DE KONING met denzelfden trein, waarmede Hoogstdezelve binnengekomen is, en in de bij Art. 3 vermelde orde, naar het Paleis terug; zullende de trein den volgenden weg nemen:
van het *Binnenhof*,
over den *Korten Vijverberg*,
over den *Langen Vijverberg*,
over de *Plaats*,
door het *Noordeinde*,
naar het *Paleis*.

Art. 8. Salvo's uit het geschut zullen het afrijden van ZIJNE MAJESTEIT van het Paleis, en het oogenblik waarop Hoogstdezelve het gebouw van de Staten-Generaal verlaat, aankondigen.

's Gravenhage, 14 September 1853.

De Opper-Ceremoniemeester,
Graaf VAN RANDWIJCK.

Bij besluit van den 15den September jl., nº. 87, heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan den klerk ter Algemeene Landsdrukkerij *J. L. Margadant*, uit aanmerking van zijnen veeljarigen diensttijd, buiten eenig bezwaar van de schatkist, den personelen titel van commies te verleenen.

Bij besluit van dezelfde dagteekening, nº. 90, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot burgemeester der gemeente Deventer, te benoemen mr. *G. Dumbar*, in te gaan met 1 October aanstaande.

Bij besluit van dezelfde dagteekening, nº. 91, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:
1º. in te trekken:
a. Hoogstdeszelfs besluit van den 24sten Junij jl., nº. 58, voor zooveel betreft de benoeming van *E. F. Noël*, tot burgemeester van Hontenisse;
b. Hoogstdeszelfs besluit van den 26sten Junij jl., nº. 48, voor zooveel betreft de benoeming van *C. P. Lenshoek van Zwake*, tot burgemeester van 's Gravenpolder c. a. en 's Heer Abtskerke c. a.;
2º. te benoemen:
tot burgemeester van Hontenisse, *A. J. van Waterschoot*, en
tot burgemeester van 's Gravenpolder c. a. en 's Heer Abtskerke c. a., *P. Pijke*.

Bij besluit van dezelfde dagteekening, nº. 93, heeft Zijne Majesteit goedgevonden in het vijfde schooldistrict van het hertogdom Limburg, bij continuatie tot schoolopziener te benoemen mr. *A. J. J. H. Thissen*.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken maakt bekend, dat uit hoofde der voorgenomen verplaatsing van het Rijks-archief die instelling van 26 September aanstaande tot op nadere aankondiging zal gesloten blijven.
's Gravenhage, den 13den September 1853.

De Minister voornoemd,
VAN REENEN.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKIJE.

Volgens een berigt uit Weenen van den 14den dezer, heeft het Oostenrijksche gouvernement, zoodra het onderrigt was van Ruslands weigering om toe te treden tot eenige door de Porte voorgestelde wijziging der Weener nota, aan zijn gezant te Konstantinopel last gezonden om bij de Porte nogmaals aan te dringen op de aanneming der nota zonder verandering der bewoordingen. De Weener conferentie had eerst, gelijk men weet, de door de Porte verlangde wijzigingen niet afgekeurd maar ze integendeel te St. Petersburg doen aanbevelen; en men twijfelt of de Porte zich thans door vertoogen namens diezelfde conferentie zal laten overtuigen van het onaannemelijke van haar voorstel.

Intusschen blijkt uit het bovenstaande berigt dat de Weener conferentie hare bemiddelende taak nog niet afgedaan of hopeloos acht.

— Aan de *Kölnische Zeitung* wordt uit Weenen onder dagteekening van den 13den dezer, geschreven dat de Russische vorst Mentschikoff, de bekende buitengewone gezant des Czars bij de Porte, aldaar aangekomen is. Men meende, zegt het berigt, dat hij belast was met het overbrengen van een Russisch staatsstuk, hetwelk eerlang openbaar gemaakt zou worden en strekken moest om Europa gerust te stellen ten opzigte van Ruslands bedoelingen jegens Turkije.

— Het half-officiële Parijsche blad de *Patrie* zegt: „Men verzekert dat de korvet de *Sérieuse* en de oorlogsbrik *Mercure*, aan wier uitrusting thans de laatste hand gelegd wordt, bij een pas genomen besluit bestemd zijn om een deel uit te maken van het Fransche eskader in de wateren van de Levant."

DUITSCHLAND.

In het Pruissische Staatsblad van den 16den dezer is een koninklijk besluit afgekondigd van den 1sten dezer, waarbij aan de Minden-Keulsche spoorweg-maatschappij concessie verleend wordt om eenen spoorweg aan te leggen van Oberhausen over Wesel en Emmerich tot de Nederlandsche grenzen in de rigting van Arnhem.

BELGIË.

Een der Brusselsche dagbladen van gisteren berigt dat overeenkomstig het tusschen de gekroonde hoven aangenomen gebruik, de prins van Chimay naar Rijssel zal gezonden worden met last om aan den Keizer der Franschen, bij Zijner Majesteits bezoek daar ter stede, de groete van den Koning der Belgen over te brengen.

Dit berigt wordt door de Brusselsche *Indépendance*, het orgaan van het ministerie, bevestigd, en algemeen van niet gering politiek gewigt geacht na de in 't oog loopende blijken van koelheid die Koning Leopold onlangs, bij gelegenheid der huwelijks-verbindtenis van den Kroonprins, van Frankrijks zijde ontvangen heeft.

— Voor eenigen tijd werd eene staatscommissie belast met de herziening der bestaande wetsbepalingen op de bedelarij. Zij heeft thans haar

verslag uitgebragt en eene nieuwe wettelijke regeling dezer geheele aangelegenheid voorgesteld, waarvan het volgende de hoofdtrekken zijn.

De gestichten voor bedelaars en landloopers zullen zóó ingerigt worden dat het verblijf in dezelve eene tuchtiging wordt en het afschrikkende eener straf heeft. Niemand zal er in opgenomen worden, dan die daartoe geregtelijk veroordeeld is. Bedelen en landloopen zullen alleen strafbaar zijn wanneer zij hebbelijkheden zijn geworden of met andere in het strafwetboek opgenoemde omstandigheden van verzwarenden aard gepaard gaan. Met de andere behoeftigen zullen de gemeentebesturen handelen zoo als zij dienstig oordeelen. De gemeentebesturen of liever de armbesturen blijven belast met de kosten van het onderhoud der armen, maar zullen ook alleen bevoegd zijn om de personen wier onderhoud te hunnen laste komt, naar eenig liefdadig gesticht te zenden; zij zullen de kosten der opsluiting van veroordeelde bedelaars alleen dan te dragen hebben, wanneer zij naar het oordeel der hooge overheid genoegzaam aan hunne verpligting jegens de behoeftigen zullen hebben voldaan. Verder stelt de commissie de oprigting voor van provinciale godshuizen, en wil zij de besteding van armen bij landlieden, die in Vlaanderen zeer gebruikelijk is, aangemoedigd hebben. Het gronddenkbeeld der commissie is, meer vrijheid in de geregelde armenzorg te brengen. Vermindering der groote kosten waardoor thans vele gemeenten gedrukt worden, zou het eerste gevolg zijn van de verwezenlijking van haar plan.

FRANKRIJK.

Bij een keizerlijk besluit van den 14den dezer is het invoerregt op vee en vleesch tot nader order aanmerkelijk verlaagd. Het regt op ossen en stieren is van 50 fr. gebragt op 3 fr. het stuk; op koeijen, vaarzen en pinken van 25 fr. en 12 fr. 50 op 1 fr.; voor kalveren, schapen, geiten en varkens van 3 fr. en 5 fr. op 25 centimes; voor lammeren, geitjes en speenvarkens van 30 c. en 25 c. op 10 c.; voor versch vleesch van 18 fr. op 50 c. de 100 kil.; voor pekelvleesch van 33 fr. en 30 fr. op 10 fr.

Over dezen maatregel zegt het *Journal des Débats:* » Het gouvernement voldoet alzoo aan eene levendig gevoelde behoefte, die onlangs door verscheiden départementsraden en kamers van koophandel uitgesproken was. Wij van onzen kant hebben steeds op een zoodanigen maatregel aangedrongen, die van zoo veel belang is voor de volksvoeding en waaraan de tegenwoordige staat van zaken een bijzonder gewigt bijzet. Het invoerregt op vee is thans teruggebragt tot het bedrag hetwelk onder de restauratie-regering, van 1816 tot 1822, geheven werd; en het is onzes oordeels voor 's lands welvaart wenschelijk dat het invoerregt op vee en vleesch in het vervolg bepaald blijve op het bedrag hetwelk thans slechts tijdelijk wordt vastgesteld, of dat het althans niet weder gebragt worde op de buitensporige hoogte waarop het gesteld was door de wetten van 23 April en 27 Julij 1822. Misschien ware het voor het belang van het handelsverkeer beter geweest den belanghebbenden zekerheid te geven omtrent den tijd gedurende welken de nieuwe bepaling zal werken, gelijk men gedaan heeft bij de tijdelijke opheffing van het vlottend graanregt; maar dit is een punt van minder belang. De hoofdzaak was, het vleesch voor de bevolking zoo goedkoop mogelijk verkrijgbaar te stellen, en alzoo de rijzing tegen te werken die zich reeds bij de vleeschhouwerij heeft doen gevoelen, gelijk altijd gebeurt wanneer het graan duur is of dreigt te zullen worden; en wij hopen dat de voorloopige maatregel een definitive worden zal."

— Omtrent het besluit der overheden te Parijs betreffende den broodprijs, zijn minder juiste berigten medegedeeld. Het besluit van den stedelijken raad strekt om den broodprijs, niettegenstaande de rijzing der graanprijzen, op de tegenwoordige hoogte (40 c. het kilogram van het fijnste brood) te houden, en behelst het volgende: » Overwegende dat het stedelijk bestuur moet voorzien in hetgeen door de rijzing van den broodprijs vereischt wordt; dat er geen minder bezwaarlijk middel is dan aan de bakkers eene vergoeding te geven voor hetgeen zij voor hunne waar te min ontvangen; dat welke handelwijze ook definitief worde aangenomen voor alsnog niets anders noodig is dan aan het Parijsche bakkersgilde voorschotten te doen in evenredigheid met het verschil tusschen den productieprijs van het brood en den koopprijs van 40 centimes per kilogr., die als maximum voor de zetting is aangewezen; dat de maatregel onvolledig zou zijn en niet aan de bedoeling zou beantwoorden, indien hij zich niet uitstrekte tot al de gemeenten van het departement der Seine, en dat aan deze gemeenten de noodige voorschotten dienen gedaan te worden, ten einde zij in hare behoeften zullen kunnen voorzien, — besluit het stedelijk bestuur den prefect van het departement der Seine te magtigen om aan het bakkersgilde van Parijs en van de andere gemeenten van het departement de noodige voorschotten te doen tot dekking van het verschil tusschen den productieprijs en den koopprijs van 40 centimes voor het pond brood, van den 1sten September jl. af."

— In den Franschen *Moniteur* leest men dat er eene geregelde dienst van clipperschepen van Havre op Australie is opgerigt tot het overbrengen van goederen en landverhuizers. In de aanstaande maand October zal deze dienst aanvangen, en vervolgens zal elke maand een schip van Havre vertrekken. Het is eene geheel particuliere onderneming. Tot nog toe was geen enkel schip van Havre regtstreeks naar Australie gezonden, en de meeste derwaarts bestemde Fransche producten werden te Londen ingescheept. Dat deze dienst naar wensch zal slagen, schijnt ons ontwijfelbaar, zegt de *Moniteur*.

PORTUGAL.

Volgens de berigten uit Lissabon van den 9den dezer, is de portefeuille van justitie, die tot nog toe voorloopig in handen was van den minister van binnenlandsche zaken, den heer Magalhaens, thans aangenomen door den heer da Silva Pereira. Hij is bij de te Lissabon gevestigde Engelschen in achting als een achtenswaardig en onafhankelijk man; en naar het oordeel der Londensche bladen heeft het ministerie van Saldanha door zijne toetreding in sterkte gewonnen.

ENGELAND.

Het bestuur der Bank van Engeland heeft jl. Donderdag besloten het minimum van haar disconto een half per cent te verhoogen en alzoo op $4\frac{1}{2}$ per cent te stellen. Dit besluit kwam voor het publiek geenszins onverwacht, en heeft volgens een telegraphisch berigt gisteren, Vrijdag, aan de Londensche Beurs geene daling van belang ten gevolge gehad.

— Van regeringswege is thans een staat van den uitvoer van producten van het Vereenigd Rijk over 1852 openbaar gemaakt, aanwijzende hoeveel naar elke Britsche kolonie en naar elk land in dat jaar uitgevoerd is. De totale uitvoer bedroeg eene waarde van 78,076,854 L. st.; daarvan is uitgevoerd naar de Britsche bezittingen en nederzettingen voor 20,082,314 L. st.; naar de Vereenigde Staten voor 16,567,737 L. st.; naar Duitschland voor 7,890,546 L. st.; naar Nederland (hetwelk alzoo de vierde plaats inneemt in de rij der landen waarmede Groot-Britannie handel drijft, zoo als die naar de hoeveelheid van de derwaarts uitgevoerde Britsche producten gerangschikt zijn) voor 4,109,976 L. st.; naar Brazilie voor 3,464,394 L. st.; naar Frankrijk voor 2,731,286 L. st.; naar Turkije, hetwelk de zevende plaats op den staat inneemt, voor 2,349,446 L. st.; naar Rusland, hetwelk eerst in de dertiende plaats vermeld wordt, voor 1,099,917 L. st. In vergelijking met het jaar 1851, is de uitvoer van Britsche producten in 1852, naar Nederland, Turkije en andere landen toegenomen, terwijl die naar Rusland, China enz. verminderde.

— De Koningin heeft aan eenige particulieren te Dublin, die het voornemen opgevat hebben aldaar model-woningen voor arbeiders gezinnen daar te stellen, doen schrijven dat zij, wanneer voor die onderneming geldelijke bijdragen mogten worden gevraagd, daarvoor 300 L. st. zou willen schenken.

Verder behelst de namens Hare Majesteit geschreven brief het volgende: » Het zou van zeer groot gewigt voor den maatschappelijken toestand der bevolking van Dublin zijn, indien deze poging tot verbetering harer woningen slaagde. Maar Hare Majesteit en haar echtgenoot wenschen ook dat er eenige poging gedaan mogt worden om onder de lagere volksklassen in Ierland eene betere denkwijze te brengen ten aanzien van den staat harer kleeding, en haar te bewegen om althans eenige moeite te doen ten einde hare kleederen, hoe armelijk zij dan ook zijn mogen, in voegzamen staat te onderhouden en tijdig te herstellen. Misschien zou dit aan het genot eener betere en goedkoope woning als eene voorwaarde kunnen verbonden worden. Men diende te bewerken dat zij eenige schaamte gevoelen over hare havelooheid, die, gelijk in andere landen zigtbaar is, geen noodwendig gevolg is van de armoede."

ZUID-AMERIKA.

Nadere tijdingen uit Buenos-Ayres van den 2den Augustus bevestigen het berigt dat de burgeroorlog aldaar geëindigd is. Den 13den Julij nam de generaal Urquiza de wijk aan boord van een Noord-Amerikaansch stoomschip, en den volgenden dag liepen de gewapende benden uiteen, waarmede hij de stad zoo lang ingesloten had gehouden.

Te Montevideo daarentegen waren onlusten uitgebroken, die met het verlies van een aantal menschenlevens en met eene gedeeltelijke verandering van het ministerie eindigden.

De Britsche gezant, de heer Hotham, heeft den 26sten Julij Buenos-Ayres verlaten. Men meende dat hij, door ervaring overtuigd dat tusschenkomst van Europesche mogendheden in de verwarde zaken der Platalanden geen wezenlijk nut konde stichten, naar Engeland terugkeerde; zeker is het dat zijne zending, waarvan voor het algemeene handelsverkeer zoo veel verwacht werd, weinig of niets heeft tot stand gebragt.

INDIE.

Volgens eene telegraphische depêche uit Triëst, is aldaar den 15den dezer de Indische landpost aangekomen, berigten aanbrengende uit Calcutta van den 5den Augustus, uit Batavia van den 25sten Julij, en uit China. Deze berigten bevatten, zooveel uit de telegraphische mededeeling blijkt, niets van bijzonder belang. In Birmah was het gebrek aan levensmiddelen, hetwelk den Koning den strijd tegen Engeland had doen opgeven, tot eenen waren hongersnood geklommen. Te Delhi zou de troon door het op handen zijnde overlijden van den ouden Koning aldra openvallen, eene gebeurtenis die in de onder inlandsche vorsten staande landen van Indie gewoonlijk door inwendige twisten en onlusten gevolgd wordt. In China was de staat der zaken nog dezelfde: de hoofdmagt der opstandelingen was te Nanking gelegerd; en van de zijde der buitenlandsche Staten werd steeds, althans openlijk, dezelfde onzijdigheid in acht genomen; zelfs had de gouverneur der Britsche nederzettingen in China, de heer Bonham, zijne landgenooten uitdrukkelijk en openlijk gewaarschuwd tegen elke deelneming in den burgerkrijg. Men herinnert zich dat volgens vroegere berigten, eenige Engelsche koopvaardijschepen aan het Chinesche gouvernement waren verkocht en dat daarmede ook Engelsche zeelieden in de dienst van dat gouvernement waren overgegaan. Men verzekerde dat de vertegenwoordiger der Vereenigde Staten op een der tot het Japansche Rijk behoorende Bonin-eilanden door koop gronden verkregen had tot het vestigen van stapelplaatsen voor steenkolen; eene der bedoelingen die bij de Noord-Amerikaansche expeditie naar Japan op den voorgrond werden gesteld, zou alzoo op minnelijken weg bereikt zijn.

BEURS-BERIGTEN. (*Naar officiele opgaven.*)

Parijs 15 September: Fransche 3 pcts. rente fr. 77; idem $4\frac{1}{2}$ pcts. fr. 101.80.

Londen 15 September: Engel. 3 pcts. gecons. $95\frac{3}{8}$, $95\frac{1}{2}$ pct. —; Nederl. $2\frac{1}{2}$ pcts. » pct.; — idem 4 pcts. $97\frac{1}{4}$ pct.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Voorloopig verslag omtrent den staat der voortbrengselen van den landbouw in de provincie Gelderland.

Tarwe. Over de tarwe valt niet te roemen. Tijdens den bloei had zij van de zware en veelvuldige regens veel te lijden.

Rogge. Is middelmatig. Ten gevolge van het koude voorjaar dun, en weinig stroo.

Boekweit. De boekweit is in den regel uitmuntend uitgevallen. De weersgesteldheid was op de hooge gronden allergunstigst.

Gerst. Gelukte tamelijk goed.

Witte en bruine boonen. Bijzonder goed gewas.

Erwten. De oogst was gunstig.

Aardappelen. Uit Hummelo en Heteren kwamen verontrustende tijdingen wegens de ziekte. In laatstgenoemde gemeente waren bijna geene akkers die bevrijd bleven. Aanvankelijk verdorden plotseling de bladeren en gedeeltelijk de stengels, terwijl de knol gezond bleef; maar later zijn ook op vele akkers de knollen aangetast. Over het algemeen zijn de latere berigten van meer bevredigenden aard. De ingevallene droogte deed veel goed, en, naar het zich nu laat aanzien, zullen er meer vruchten gerooid worden dan in het vorige jaar.

Haver. Zeer goed uitgevallen.

Paarden- en duivenboonen. Best gelukt.

Graslanden. Deze hebben veel opgeleverd, voor zoo ver zij niet leden door hoogen waterstand. Het had veel in om het hooi droog binnen te krijgen.

Klaver- en wortelgewassen. Over het algemeen waren de klaversneden goed. De wortelgewassen redelijk.

Koolzaad. Vrij wel uitgevallen.

Tabak. Levert een goed gewas op.

Vruchtboomen. Zoo schaarsch de appels en peren in het vorige jaar waren, zoo overvloedig zijn ze thans.

Vee. De veestapel gaat vooruit. Over den gezondheidstoestand viel niet te klagen. Vooral waren de prijzen van het vette vee hoog.

Betrekkingen met aangrenzende rijken. Het vee werd voor het buitenland voor hoogen prijs aangekocht.

De veldgewassen in de aangrenzende Pruissische dorpen zijn vooral niet voordeeliger geweest dan in Gelderland.

Algemeene beschouwingen. De storm en hagelslag van den 8sten en 9den Julij bragten in sommige gemeenten schade aan de veldgewassen toe, vooral in Aalten, Winterswijk, Ede, Epe, Gendringen en Huissen. In Wageningen en Ermelo herstelde de gelukkige zomer die schade. Het thans bestaand gunstiger vooruitzigt van den aardappel-oogst vergoedt de middelmatige opbrengst der rogge.

Door het toenemen van den veestapel werd het hooi niet goedkooper. Dat zulks voor den kleinen boer, die geen eigen hooiland heeft, bezwarend is, behoeft geen betoog.

Overigens hebben de hooge prijzen van alles wat landbouw en veehonderij opleveren een gunstigen invloed op de welvaart van den boerenstand.

Alle houtgewassen en inzonderheid de jonge plantsoenen hadden een gunstig jaar.

Volgens een van Zijner Majesteits zaakgelastigde te HANNOVER ontvangen berigt, valt de opbrengst der veldvruchten in het koningrijk Hannover dit jaar over het algemeen niet zeer gunstig uit.

Tarwe en haver hebben een niet toereikend gewas opgeleverd; rogge en gerst zijn mede niet voordeelig uitgevallen; ook staan de prijzen van deze graansoorten reeds buitengewoon hoog. In andere jaren kostte de himpte (korenmaat) gewoonlijk f 1.68 f à 1.80 Ned. ct.; terwijl dezelve thans f 3.20 geldt. De maat rogge welke gewoonlijk 50 à 52 ponden oplevert, weegt thans slechts 44 à 45 ponden.

Ten gevolge van dezen staat van zaken is het te verwachten dat de Hannoversche regering, even als onlangs in Pruissen is geschied, eene tijdelijke opheffing zal toestaan van het invoerregt op granen, meel en andere op den molen bewerkte producten.

De oogst der aardappelen valt mede niet voordeelig uit, en daar zij op vele plaatsen door de bekende ziekte zijn aangedaan, is de prijs van dit product nu reeds veel hooger dan gewoonlijk tegen het einde van den winter het geval is: de oogst van September schijnt mede onvoldoende te zijn, zoodat men nog eene aanzienlijke rijzing in den prijs der aardappelen te gemoet ziet.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consulaat-generaal te ATHENE, is aldaar eene wet aangenomen, waarbij de uitvoer van graan gedurende 1853 wordt verboden, en daar dit jaar ten einde loopt, zoo zal dat verbod door een eenvoudig koninklijk besluit kunnen worden verlengd.

Bij dezelfde wet wordt het stelsel van een vlottend invoerregt, hetwelk in Griekenland aangenomen was, opgeheven en worden de granen onderworpen aan een graanregt, hetwelk 50 lepta per kile voor tarwe van goede qualiteit bedragen en minder in evenredigheid met den prijs voor de overige granen. Deze maatregel is genomen omdat Griekenland met schaarschheid van levensmiddelen bedreigd werd.

Den 17den September is verzonden n°. 103 van het STAATSBLAD.

Van wege het Departement van Justitie zijn verzonden pag. 395 — 402 van het *Algemeen Politieblad.*

Rhijnhoogte te Keulen: den 15den September 9 voet 6 duim (9 voet 2½ duim Rhijnl.).

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Noordbrabant.*

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 27sten September 1853, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of bij zijne afwezendheid door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Zesde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

de afsluiting van de Kil genaamd de Bevert in den Zuidhollandschen Waard onder de gemeente Dussen, provincie Noordbrabant.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Vrijdag en Zaturdag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat H. F. Fijnje, bij den Ingenieur Jonkheer E. C. B. van Rappard, beiden te 's Bosch, en bij den Aspirant-Ingenieur Surnumerair J. van der Vegt, te Werkendam.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

Op Maandag den 26sten September 1853, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Tiende District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het Bouwen van eene Brugwachterswoning aan het Zederikkanaal onder Vianen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving, volgens Art. 19 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Maandag en Dingsdag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur A. Greve te 's Gravenhage en den Hoofdingenieur titulair Docters van Leeuwen te Gorinchem.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Hertogdom *Limburg.*

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 3den October des jaars 1853, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, in het Zevende District, aan het Locaal van het Provinciaal Bestuur, te Maastricht, worden Aanbesteed:

de Uitvoering van eenige Rijs- en Aardewerken tot verbetering van de Rivier de Maas, beneden het Gehucht Ool, Gemeente Herten, in het Hertogdom Limburg.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele Inschrijving volgens Art. 9 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het Locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van het Hertogdom Limburg te Maastricht, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemeld Hertogdom ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere Informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat te Maastricht, en bij den Ingenieur van Opstall te Roermond.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Provincie *Gelderland.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 30sten September 1853, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Gelderland of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Vijfde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Arnhem, worden Aanbesteed:

het Herstellen van het Verzakte gedeelte der Beteugelings-krib aan den Mond van het Kanaal van Sint Andries, in de provincie Gelderland.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig Art. 8 van het Bestek.

Het Bestek zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland, te Arnhem, en voorts op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in deze provincie ter lezing gelegd worden.

Vier dagen vóór de Besteding zal de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatie te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur Conrad en den Ingenieur Waldorp, te Arnhem.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat van wege dit Departement is uitgegeven en bij de Directien der Marine te *Amsterdam*, *Willemsoord*, *Hellevoetsluis* en *Vlissingen* verkrijgbaar gesteld eene *Hydrographische Kaart der Eijerlandsche gronden*, voor den prijs van *een gulden* per exemplaar.

's Gravenhage, den 3den September 1853.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

Provincie *Noordbrabant.*

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 20sten September des jaars 1853, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door de Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Zesde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het Verhoogen *van den Provincialen Weg van* 's Hertogenbosch *naar* Klein-Deuteren, *gemeente* Cromvoirt, *lang* 1318 ellen, *met het Daarstellen van eene* nieuwe houten Brug *over de* Pomphoeksche Wetering.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Bestuur der Provincie *Noordbrabant* te *'s Hertogenbosch*, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Vrijdags en Zaturdags vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatie te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat H. F. Fijnje, bij den Ingenieur jhr. E. C. B. Ridder van Rappard en bij den Opzigter P. E. Fischer allen te 's Hertogenbosch.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
A. J. BORRET.
De Griffier,
VAN COOTH.

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

De Commissie van Beheer en Toezigt, krachtens Koninklijk besluit tot den verkoop van gronden in den Haarlemmermeer-Polder gemagtigd, brengt ter kennis der Gegadigden, dat zij in het einde van October of in het begin van November van dit jaar zal overgaan tot eene *derde* verkooping. Zij zal bij eene nadere aankondiging den dag en de plaats dier verkooping bekend maken. Inmiddels zijn reeds nu bij den Heer *de Breuk*, Boekdrukker te *Leyden*, op franco aanvraag, tegen 25 cents te bekomen de algemeene Voorwaarden, met eene algemeene kaart. Bij dezen zullen later, op gelijke aanvraag en tegen denzelfden prijs, te bekomen zijn diezelfde algemeene Voorwaarden en Kaart met en benevens de bijzondere Voorwaarden met bijzondere Kaart, en opgave der te veilen perceelen.

De commissie voornoemd,
GEVERS VAN ENDEGEEST.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

** Burgemeester en Wethouders der gemeente Goudriaan, provincie Zuidholland, brengen door deze ter kennisse van alle Belanghebbenden, dat door den Raad dier Gemeente, bij besluit van den 25sten Augustus 1853, nº. 3, goedgekeurd door Heeren Gedeputeerde Staten, is vastgesteld, dat de Gewone Jaarlijksche Kermis, invallende in de laatste helft der maand October van elk jaar, voor dit en volgende jaren geheel is afgeschaft, en alzoo geene spelen, kramen, stallen of dergelijke zullen toegelaten worden.

Goudriaan, den 15den September 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. D. VAN SLIJPE, *Burgemeester.*
G. KLEIJN, *Wethouder, l. Secretaris.*

AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethouders der gemeente Made en Drimmelen zullen, op Donderdag den 22sten September 1853, des voormiddags om tien ure, ten Raadhuize aldaar, publiek Aanbesteden:

Het gereedmaken en daarna gedeeltelijk Begrinden en Bestraten van den bestaanden Weg, van af den Provincialen Klinkerweg in het Dorp Made, door den Emiliapolder, tot in het Dorp Drimmelen, ter lengte van 4772 ellen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek en Voorwaarden waarop bovengemeld werk zal worden Aanbesteed, zal ter lezing voorhanden liggen: te Made, ter Secretarie, te Drimmelen, bij A. van Drimmelen, te Terheijden, bij van Lommel, te Breda, bij L. Vermeeren en bij L. Vermunt, te Dongen, bij Muskens, te 's Bosch, in het Neêrlandsch- en Eindhovensch Koffijhuis, benevens in het Logementen de Gouden Leeuw, de Eenhoorn en het Groenehuis, te Oosterhout, bij van de Corput, in de Koppelpaarden, te Tilburg, in den Gouden Leeuw en bij van Roesel, te Raamsdonk, in het Huis ten Deil, te Werkendam bij Rietmeester, te Sliedrecht, in een der voornaamste Koffijhuizen, te Zevenbergen, bij van den Broek, te Klundert, in het Stads Koffijhuis, te Dinteloord, bij Vlamings, en te Zwaluwe, bij J. Raaijmakers; terwijl de noodige aanwijzing daags vóór en op den dag der Aanbesteding in loco zal gedaan worden, en voorts nadere informatien te bekomen zijn ten Raadhuize voornoemd.

Made, den 10den September 1853.

De Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN CAMPENHOUT, *Vt.*
De Secretaris,
J. RAAIJMAKERS, *L. S.*

BEKENDMAKING.

De Dijkstoel van het Polderdistrict *Boemelerwaard boven den Meidijk*, is voornemens op Dingsdag den 27sten September 1853, *des voormiddags ten elf ure*, ten Raadhuize der Stad *Zalt-Boemel* aan te Besteden:

het Herstellen der Krib-, Pak- en verdere Waterwerken van het district, in en aan de Rivieren de Waal en de Maas, en

de Leverantie van 57 vimmen Geldersch Rijshout voor Noodhout, in de verschillende Dorpspolders, binnen gezegd Polderdistrict.

Het Bestek en de Voorwaarden, waarnaar de eerstgenoemde Werken worden Aanbesteed, zullen, boven en behalve op de Secretarie van den Dijkstoel, ten Raadhuize der Stad Zalt-Boemel, acht dagen voor de Aanbesteding ter lezing liggen: te Rossum bij A. Vissers, in den Gouden Molen; te Hedel ten Huize en Herberge van J. de Bie; te Nederhemert in het Veerhuis; te Gorinchem in de Beurs; te Tiel bij Roesink, in den Gouden Leeuw, en te Pannerden bij P. Groenen.

Op den 26sten September 1853 zal in den voormiddag aan *de Waal* en in den namiddag aan *de Maas*, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, door den Kribbaas G. Groenen te *Zalt-Boemel* wonende, bij welken nadere informatien te bekomen zijn.

De Dijkstoel voornoemd,
J. THOOFT, *Dijkgraaf.*
Ter ordonnantie van denzelve,
C. M. THOOFT, *Secretaris.*

** Commissarissen van den Straatweg tusschen Rotterdam en Hillegersberg zullen op Woensdag den 28sten September 1853, des namiddags ten 5 ure, in de Herberg het Wapen van Holland, te Hillegersberg, ten overstaan van den aldaar gevestigden Notaris Gerrit Antonie van den Berg, in het openbaar Aanbesteden:

het Bestraten van 23 1/2 Roeden Weg.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

** In den jare 1800 drie en vijftig, den vijftienden September, ten verzoeke van *Hendrik Tammerijn*, Zadelmaker, wonende te Noordwijk, verlof bekomen hebbende ten deze kosteloos te handelen bij beschikking van de Arrondissements-regtbank te Leyden, dd. 22 Februarij 1853, geregistreerd 4 Maart 1853, en ingevolge beschikking van dezelve Regtbank de dato 28 Junij 1853, behoorlijk geregistreerd, bevelende eene tweede Dagvaarding, heb ik *Cornelis Karel Biegman*, Deurwaarder bij de Arrondissements-regtbank te Leyden, wonende aldaar op de Breedstraat, Wijk 4, Nº. 325,

Ten *tweeden male* Gedagvaard:

Elisabeth Neebe, laatst gewoond hebbende te 's Gravenhage, thans afwezig, exploit doende bij aanplakking aan de voorname deur van de vergaderplaats der Arrondissements-regtbank te Leyden, terwijl ik een tweede afschrift heb overgegeven aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij dezelve Regtbank, die het oorspronkelijk met *gezien* heeft geteekend, en voorts bij plaatsing in de *Staats-courant;*

Om op Dingsdag den twintigsten December aanstaande, des voormiddags ten elf ure, bij vooraf gestelden Procureur te verschijnen ter teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank te Leyden in een der vertrekken van het Raadhuis aldaar; — ten einde,

aangezien de Gedaagde in het jaar 1800 veertien gehuwd met den Requirant, sedert het jaar 1826 van hare woonplaats afwezig is geweest zonder dat eenige tijding van haar leven of dood is ingekomen,

aangezien de Requirant een ander Huwelijk wenscht aan te gaan en daartoe de vergunning van de Arrondissements-regtbank te erlangen;

Mitsdien de Gedaagde van haar aanwezen, hetzij in persoon, hetzij door iemand van harentwege doe blijken, en voor het geval dat noch de Gedaagde noch iemand voor haar opkomt, de Arrondissements-regtbank daarvan Acte verleene en verlof geve tot het doen eener derde Dagvaarding, met aanzegging aan de Gedaagde dat de Heer *Frederik Booij*, Tz., Procureur bij de Arrondissements-regtbank te Leyden, wonende aldaar op de Haarlemmerstraat, Wijk 6, Nº. 449, in dezen als zoodanig voor den Requirant zal occuperen.

De kosten en debet.

C. K. BIEGMAN,
Deurwaarder.

** Bij Onderhandsche Acte, geteekend te Dordrecht den 12den September 1853, geregistreerd en op heden ingeschreven ter griffie van de Arrondissements-regtbank te Dordrecht, is tusschen *Cornelis van Kuyk*, IJzerkooper, en *Abraham Brand* Danielszoon, Kolenkooper, beiden te Dordrecht, aangegaan eene Vennootschap, ten onderwerp hebbende den Handel in IJzer en Steenkolen en in zoodanige andere Artikelen als zij later zullen overeenkomen, onder de Firma van *van Kuyk en Brand*, en gevestigd te Dordrecht, voor den tijd van Zes Jaren, in te gaan primo Januarij 1854 en eindigende ultimo December 1859; onder bepaling dat bijaldien geen der Vennooten één jaar vóór het eindigen van dat tijdvak zulks schriftelijk zal hebben opgezegd, de Vennootschap na het eindigen van voorschreven zes jaren gerekend zal worden wederom voor Zes jaren te zijn gecontinueerd, en deze continuatie telkens weder voor zes jaren zal plaats grijpen, wanneer de voormelde opzegging door geen der Vennooten één jaar vóór het eindigen van een nieuw tijdvak van zes jaren zal zijn geschied; beide de Vennooten hebben de Handteekening der Firma, doch het aankoopen van onroerende goederen, het aangaan van borgtogten en het opnemen van gelden zal niet kunnen geschieden dan onder beider bijzondere Handteekening.

Dordrecht, den 14den September 1853.

** De Bekende en Onbekende Schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Boedel en Nalatenschap van *Leendert Caelen*, in leven Winkelier, gewoond hebbende en overleden te Dordrecht, worden bij deze opgeroepen om te verschijnen op Donderdag den 27sten October 1853, des voormiddags ten elf ure, in het Koffijhuis van den Heer *Jilles Zahn*, over het Marktplein, te Dordrecht, tot het aanhooren en opnemen der Rekening en Verantwoording in gemelde Nalatenschap, en ingeval er geen verzet plaats heeft, zoodanig gedeelte hunner vorderingen te ontvangen, als waartoe de Nalatenschap toereikende is.

NAAMLOOZE MAATSCHAPPIJ DER SPOORWEGEN VAN ANTWERPEN NAAR ROTTERDAM.

Het Bestuur heeft de eer aan de Deelhebbers in de voormelde Maatschappij ter kennis te brengen, dat te rekenen van den 4den October aanstaande, de Interesten op de gedane Stortingen zullen worden betaald: te *Brussel*, ten Kantore van de Heeren *J. P. Matthieu et Fils*; te *Londen*, ten Kantore der Compagnie, 16, Cannonstreet; te *Parijs*, bij den Heer *Martineau*, Rue de Provence, 18; en te *Rotterdam* bij de Heeren *Mozes Ezechiels en Zoon.*

De Bewijzen van Aandeel zullen acht dagen te voren behoorende te worden overgelegd aan de voormelde Kantoren.

Het Bedrag van de te betalen Interesten is:

voor	een	Certificaat	van	5	Actien,	francs 11.45
»	»	»	»	10	»	» 22.90
»	»	»	»	20	»	» 45.80
»	»	»	»	50	»	» 114.50

De Deelhebbers die het geheel bedrag hunner Actien hebben gestort, hebben aanspraak op Zes Maanden Interest à 5 per cent over fr. 250 (L. st. 10).

Brussel, den 15den September 1853.

TENTOONSTELLING EENER SCHILDERIJ,

VERVAARDIGD DOOR DEN HEER

C. KRUSEMAN.

VOORSTELLENDE:

Het Bezoek des Heeren bij MARTHA en MARIA.

Naar aanleiding van het Evangelie van Lucas,
Hoofdstuk X, vers 38 en volgende.

Dagelijks van des middags 12 tot des namiddags 4 ure, gedurende 14 dagen, beginnende Maandag den 19den September 1853, te bezigtigen in het Local der Teeken-Academie aan den Boschkant te 's GRAVENHAGE.

TOEGANG **25 Cents**, TEN BEHOEVE DER ARMEN.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.

N°. 221*. 1853.

BUITENGEWONE

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

MAANDAG 19 SEPTEMBER.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, *den 19den September.*

Op heden is de zitting der Staten-Generaal door den Koning met de volgende rede geopend:

Mijne Heeren!

Andermaal, na kort tijdsverloop, bevind Ik Mij in Uw midden. Met genoegen rigt Ik Mij tot Vertegenwoordigers van een Volk, hetwelk Mij de ondubbelzinnigste, de hartelijkste bewijzen geeft van genegenheid en gehechtheid.

Bij het hervatten Uwer gewone werkzaamheden, mag Ik U de verzekering herhalen, dat Ik de beste verstandhouding blijf bewaren met de overige Mogendheden. In de laatste maanden ontving Ik bewijzen van belangstelling, welke Ik hoog waardeer.

De vredelievende staatkunde door Mijne Regering gevolgd, stelt in de gelegenheid geene poging te verzuimen, om het vrije handels-verkeer tusschen Nederland en andere Staten uit te breiden.

De zee- en landmagt blijven, voor zoo veel de beperktheid der middelen het toelaat, eervol aan hare roeping voldoen.

Onze scheepsmagt vertoont zich in onderscheidene zeeën. Hierdoor worden betrekkingen onderhouden, en wordt er steun verleend aan de Nationale vlag en scheepvaart.

De ondervinding wijst meer en meer de noodzakelijkheid aan om den graad van geoefendheid der landmagt te verhoogen, zoo wel door de miliciens langer onder de wapenen te houden, als door vereenigingen van troepen.

De toestand der Kolonien en bezittingen van het Rijk in andere wereld-deelen is, in het algemeen, gunstig.

In de binnenlanden van Sumatra werd de rust gestoord; doch met geringe krachtsontwikkeling hersteld.

Even zoo is het te vertrouwen, dat aan vernieuwde woelingen van Chinezen op Borneo weldra een einde zal worden gemaakt.

In de Molukken hebben, tot Mijn leedwezen, aard- en zeebevingen zware verwoestingen aangerigt. Door de maatregelen van het Bestuur en door de belangstelling van het algemeen is deze ramp aanmerkelijk gelenigd.

Aan het veelomvattende werk der verbetering van onze voornaamste rivieren werd met kracht gearbeid. Aanvankelijk zijn de uitkomsten voldoende.

Landbouw, fabriekwezen en nijverheid verkeeren in gunstigen toestand. De meer en meer opgewekte ondernemingsgeest der ingezetenen deed het oog vestigen op onderscheidene nieuwe werken, waardoor de gemeenschap te water en te land zal worden bevorderd, of nieuwe gronden ter ontginning aan den landbouw zullen worden verstrekt.

Waar het algemeen belang het vereischt, wordt de inspanning der ingezetenen door bijdragen van het Rijk ondersteund.

De werken tot verbinding van Nederland met het buitenland erlangen meer en meer uitbreiding. De reeds vroeger goedgekeurde spoorwegen naderen hunne voltooijing. Aanvragen tot nieuwe vergunningen worden zoo veel mogelijk bevorderd.

Ook de electro-magnetische telegraaflijnen worden bij voortduring vermeerderd en verbeterd. De onlangs, voor rekening van bijzondere personen, aangelegde lijn naar Engeland is voor onzen handel van groot gewigt.

Mogt men zich verheugen in het welslagen van de grootsche onderneming der droogmaking van het Haarlemmermeer, niet minder verblijdend zijn de uitkomsten, aanvankelijk door den verkoop der blootgelegde gronden verkregen.

Voor zoo veel men kan opmaken uit de berigten, welke nog slechts gedeeltelijk verzameld zijn, zal de oogst niet boven de middelmatige te rekenen wezen. Ofschoon de bekommering hierdoor in den laatsten tijd bij sommigen ontstaan, eenigzins overdreven moge schijnen, heb Ik echter voorloopig maatregelen genomen, om den invoer der eerste levensbehoeften, reeds niet noemenswaardig bezwaard, verder van belemmering te ontheffen.

Voorspoedig is ook dit jaar de toestand van handel, scheepvaart en scheepsbouw. Deze takken van volkswelvaart gaan voort zich uit te breiden.

De geldmiddelen des Rijks zijn insgelijks in gewenschten staat. De goede verwachtingen omtrent de uitkomsten van de dienst des vorigen jaars zijn niet te leur gesteld. Het laat zich aanzien, dat ook de loopende dienst stof tot tevredenheid zal opleveren.

Onvoorziene omstandigheden hebben de volkomene uitvoering verhinderd der wet tot rentevermindering. Nieuwe voorstellen tot voortgezette delging van 's Lands schuld zullen weldra aan Uwe beraadslaging worden onderworpen.

Deze zitting zal, zoo Ik vertrouw, en gelijk het de ernstige wensch is Mijner Regering, de gelegenheid schenken, om belangrijke onderwerpen van wetgeving tot afdoening te brengen.

Ons aller streven zal zamenloopen in één doel: het welzijn des lieven Vaderlands, onder den zegen des Allerhoogsten, met al onze krachten voor te staan.

Ik verklaar deze zitting der Staten-Generaal geopend.

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.